

## ŻYCIE KONSEKROWANE W PRZESŁANIU KOŚCIOŁA NA PROGU TRZECIEGO TYSIĄCLECIA

Treść: — I. Dar życia konsekrowanego. — II. Wybór Boga jako decyzja podjęcia trudu. — III. Tożsamość życia konsekrowanego. — IV. Potrójny wymiar życia konsekrowanego: rady ewangeliczne. — V. Życie we wspólnocie. — VI. Misyjny wymiar życia konsekrowanego. — VII. *Miłość nigdy nie ustaje* (1 Kor 13,8) jako motyw urzeczywistniania życia konsekrowanego w świecie. — Sommario

### I. DAR ŻYCIA KONSEKROWANEGO

*Obecność życia konsekrowanego w całym świecie oraz ewangeliczny charakter jego świadectwa to przekonywujące dowody na to, że nie jest ono rzeczywistością odosobnioną i drugorzędną, ale sprawą całego Kościoła [...] Istotnie, życie konsekrowane znajduje się w samym sercu Kościoła jako element o decydującym znaczeniu dla jego misji. [...] Życie konsekrowane nie tylko w przeszłości było pomocą i oparciem Kościoła, ale stanowi cenny i nieodzowny dar także dla teraźniejszości i dla przyszłości Ludu Bożego, ponieważ jest głęboko zespolone z jego życiem, jego świętością i misją<sup>1</sup>. W tym przeświadczeniu Jana Pawła II daje się odczytać wielką rolę osób poświęconych życiu konsekrowanemu i ich posłudze na rzecz ewangelizacji Kościoła w świecie. Szczególnie w środowiskach dotkniętych cierpieniem i potrzebą niesienia pomocy najbardziej potrzebującym, życie konsekrowane staje się ośrodkiem nadziei na przetrwanie i miejscem widzialnej obecności Bożego działania<sup>2</sup>. Słowa św. Pawła: *Miłość Chrystusa przynagła nas* (2 Kor 5,14) znajdują także w obecnych czasach swoje uzasadnienie, by głosić Królestwo Boże nawet tam, gdzie wydawałoby się to niemożliwe. Toteż słowa Chrystusa: *Miłujcie się tak jak Ja was umiłowałem* (J 13,34) stają się motywem urzeczywistniania życia konsekrowanego w świecie „zagubionym” z powodu braku miłości. *Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili* (Mt 25,40). Tak więc w tej rzeczywistości Chrystusowego przesłania staje się aktualne Boże wezwanie do świadczenia miłości na miarę swych możliwości i sił czerpanych z łask Bożego powołania.*

---

<sup>1</sup> VC 3.

<sup>2</sup> Jan Paweł II, Przemówienie do wszystkich osób konsekrowanych z dnia 2 II 2000, *OsRomPol* 2(2000).

*Życie konsekrowane jest żywą pamiątką życia i działalności Jezusa jako Wcielonego Słowa w Jego odniesieniu do Ojca i do braci. Jest żywą tradycją życia i orędzia Zbawiciela*<sup>3</sup>. Dlatego papież, zwracając się z tym szczególnym przesłaniem do osób konsekrowanych, zachęca z całą mocą, żeby nie dopuszczali do siebie wątpliwości czy myśli destruktywnych: *Wiecie komu uwierzyliście* (por. 2 Tm 1,12): *oddajcie Mu wszystko!*<sup>4</sup> Owe całkowite poświęcenie się Chrystusowi, które objawia się w formie życia konsekrowanego, znajduje swoje odzwierciedlenie w dyspozycyjności człowieka, który wsparty łaską wiary głosi swym życiem Ewangelię. Także poprzez świadectwo zakonnego zawołania *Ora et labora* życie konsekrowane staje się dynamiką właściwych przeobrażeń socjalnych, kulturowych i cywilizacyjnych.

Dynamizm profetyczny życia konsekrowanego, tak znamieny w przeszłości, staje się i dzisiaj wielką potrzebą ukierunkowaną na przyszłość Kościoła i świata<sup>5</sup>. Charyzmat powołania do życia konsekrowanego eksponuje bowiem w sposób znamieny całego człowieka wraz z całym jego światem wartości duchowych i ludzkich potrzeb, poszukującego możliwości urzeczywistnienia transcendentnych darów Boga, zasluchanego w przesłanie Ewangelii, zwłaszcza w *Ewangeliczne Błogosławieństwa*, by z ich pomocą można byłoby przywrócić światu to, co było na początku świata zamierzone przez Boga. Dlatego w misyjnym wezwaniu życia konsekrowanego musi dominować myśl nie tylko rozeznania sytuacji i okoliczności niszczących życie Boże i ludzkie w świecie, ale i podjęcie zarazem na miarę swych możliwości wysiłków niesienia pomocy i zaradzenia tym potrzebom<sup>6</sup>.

## II. WYBÓR BOGA JAKO DECYZJA PODJĘCIA TRUDU

Życie konsekrowane doświadcza nie tylko wielkiej pomocy łaski Bożej, ale i niestety jest ono wystawione na wszelkie pokusy świata i jego trudności<sup>7</sup>. To jednak stawia przez osobami konsekrowanymi dodatkowe wyzwanie do świadczania o miłości Bożej i Jego dobroci, zwłaszcza w dziełach chrześcijańskiej pomocy, edukacji, czy religijnego wychowania. Wobec ubóstwa materialnego i duchowego wielu ludzi, osoby konsekrowane są niejednokrotnie jedyną pomocą w przywróceniu im tak bardzo doświadczonym przez los utraconej nadziei<sup>8</sup>.

W zestawieniu tak wielkiego zapotrzebowania na osoby konsekrowane do ewangelizacji, poszukuje się odpowiedzi na brak powołań. Uzasadnień tego problemu należy szukać w środowiskach, które są miejscem pierwszej formacji późniejszych osób powołanych do służby Bożej. W rodzinach coraz bardziej dostrzega się zanik tradycyjnej pobożności, dominację laickiego sposobu życia, ułomność moralną, brak czułości rodzinnej, utratę autorytetu ojca i matki rodziny. Poprzez egoizm czy też poprzez ubogie wzajemne relacje rodzinne, ograniczające

<sup>3</sup> VC 22c.

<sup>4</sup> VC 109c; por. Jan Paweł II, List do wszystkich osób konsekrowanych we wspólnotach zakonnych, Watykan 1988, n. 2.

<sup>5</sup> RD 7–8.

<sup>6</sup> Tamże.

<sup>7</sup> Tamże, s. 14.

<sup>8</sup> Tamże, s. 12.

się niejednokrotnie tylko do koniecznych zachowań i reguł domowego stylu życia, poprzez przekroczenie progu wolności bez akceptacji odpowiedzialności, urzeczywistnia się kryzys dojrzałości i wierności najważniejszym wartościom ludzkiego życia. Odzwierciedleniem tego jest koncentrowanie się spostrzeżeń i idei młodych ludzi na stworzeniu własnej pseudoreczywistości, dla której argumentów szuka się w mass mediach. Jednak w konsekwencji prowadzi to do stopniowego pogrążania się w świecie niepewności, lansowanej przemocy i praktycznego konsumpcjonizmu<sup>9</sup>. Taki stan rzeczy oddala horyzont poznania wartości egzystencjalnych ludzkiego życia opartych na Bogu i prawie moralnym. Brak bowiem zrozumienia i błędy doktrynalne nowych filozofii życia stają się przyczyną sprawcą dramatu wielu ludzkich zachowań, co w konsekwencji prowadzi do kryzysu chrześcijaństwa. Niekiedy wydawałoby się, że doświadczenie zachowań „używaj i rzucaj” specyficzne dla komercjalizmu, charakteryzuje także współczesną „fizjonomię człowieka”. Dlatego na tych przeobrażeniach świata daje się łatwo dostrzec proces rozpadu rodziny, co w konsekwencji dotyka także spraw religijnych zaniedbań i braku powołań<sup>10</sup>.

Jan Paweł II w obliczu kryzysu powołań i trudności rodzinnych niezwykle precyzyjnie ukierunkowuje ludzkie spostrzeżenia na fakt zawierzenia Bogu: *Nowym sytuacjom niedostatku należy zatem stawić czoło ze spokojem, jaki płynie z przekonania, że od każdego oczekuje się nie tyle sukcesu, co raczej wysiłku wierności. Bezwzględnie natomiast trzeba czuwać, by nie dopuścić do prawdziwej klęski życia konsekrowanego, która nie polega na spadku liczebności, ale na zaniku duchowej wierności Chrystusowi oraz własnemu powołaniu i misji. Kto wytrwale jej dochowuje, daje bardzo wyraziste świadectwo — także wobec świata — swego zaufania do Pana dziejów, w którego rękę jest czas i losy ludzi, instytucji i narodów, a tym samym także historyczne formy realizacji Jego darów*<sup>11</sup>. Bóg sam mówi: *Moje drogi nie są waszymi drogami* (Iz 55,8). Dlatego tak ważne staje się zawierzenie w pełni Bogu i Jego odwiecznej myśli zbawczej. Człowiekowi pozostaje jedynie zaufanie Chrystusowi, który w słowach: „Pójdź za Mną!” — zostawia wskazania właściwej i znaczącej odpowiedzi<sup>12</sup>. Zaś św. Paweł precyzuje w 1 Kor 13,1–9 charakter drogi, która prowadzi do Boga, a która jest „drogą jeszcze doskonalszą”. I tylko w tym kontekście istnieje uzasadniona możliwość poszukiwania i znalezienia odpowiedzi na nurtujące problemy braku powołań. Samo bowiem mówienie o życiu konsekrowanym i o jego przyszłości jedynie w katalogu popularnych sloganów, których używa dzisiejszy świat, nie tylko nie nastraja pozytywnie do decyzji podjęcia formy życia konsekrowanego, ale i nadto od tego odwołuje. Potrzeba więc autentycznego świadectwa osób konsekrowanych, a takich i dzisiaj nie brakuje, np. Matki Teresy z Kalkuty, staje się największym argumentem do „pójścia za Chrystusem”: *Wiecie, komu uwierzyliście!* — mówi papież — *Oddajcie Mu wszystko!*<sup>13</sup> W tym przesłaniu Ojca Świętego daje się zrozumieć istotę

<sup>9</sup> CA 36.

<sup>10</sup> RD 4.

<sup>11</sup> VC, 63d; por. J a n P a w e ł I I, Świętość pierwszym programem waszego życia. Przemówienie do osób konsekrowanych, z dnia 2 II 2001, *OsRomPol* 4(2001).

<sup>12</sup> RD 5.

<sup>13</sup> VC 109c.

powołania do życia konsekrowanego, jego miejsce w życiu Kościoła współczesnego i historii ludzkości, wraz z jego konsekwencjami i przyszłością<sup>14</sup>.

### III. TOŻSAMOŚĆ ŻYCIA KONSEKROWANEGO

Życie konsekrowane ukazuje papież jako dar Boży, za który ludzkość winna dziękować Bogu w poczuciu wielkiej wdzięczności<sup>15</sup>. Bóg udziela swej łaski tym, których powołuje, zaś moc Ducha Świętego ożywia i rozwija dar powołania na drodze świętości. Powołanie jest więc specyficzną i jedyną w swym rodzaju *myślą* Bożą względem konkretnego człowieka, i zarazem *zamiarem*, które Bóg pragnie urzeczywistniać w powołanym. Tak więc powołanie do życia konsekrowanego jest *osobistą propozycją* Boga względem człowieka, która w geście przyjęcia staje się *owocnym dziełem* Ducha Świętego. *To On sprawia, że na przestrzeni tysiącleci coraz to nowi ludzie odkrywają zachwycające piękno tej trudnej drogi. Za Jego sprawą przeżywają oni niejako doświadczenie proroka Jeremiasza: „Uwiodłeś mnie, Panie, a ja pozwoliłem się uwieść (Jer 20,7)”*<sup>16</sup>. Z kolei ten sam Duch, który nie pragnie bynajmniej, aby ludzie powołani przez Ojca byli oderwani od historii ludzkości, każe im służyć braciom zgodnie z ich własnym sposobem życia, zaś kształtując odpowiednio charyzmaty poszczególnych Instytutów, wskazuje na konkretne zadania, stosownie do potrzeb Kościoła i świata<sup>17</sup>. W tym kryje się jednak specyfika Bożego powołania do życia konsekrowanego. Wszystkie dzieci Kościoła — jak pisze papież — powołane przez Ojca, aby „słuchać” Chrystusa, muszą odczuwać głęboką potrzebę nawrócenia i świętości. Potrzeba ta odnosi się przede wszystkim do życia konsekrowanego. Istotnie, powołanie skierowane do osób konsekrowanych, aby szukały najpierw Królestwa Bożego, jest nade wszystko wezwaniem do pełnego nawrócenia, to znaczy do wyrzeczenia się samych siebie i do życia wyłącznie dla Pana, tak aby Bóg był wszystkim we wszystkich<sup>18</sup>. Oto dlaczego, kiedy Bóg „woła” nie należy czynić kalkulacji, nie zastrzegać się co do przyszłości, nie sugerować Bogu swoich warunków, nie oczekiwać od Boga uzasadnień jego decyzji. Po prostu ma to być odpowiedź wiary na okazywaną miłość Boga. W tym ma swoje miejsce *czyn wiary*, który będąc odpowiedzią miłości na miłość, inspiruje wewnętrznie człowieka do wypowiedzenia Bogu *tak* w euforii radości i wdzięczności. *Wiecie komu uwierzyliście! Oddajcie Mu wszystko!* Określenie „wszystko” odnosi się w tym stwierdzeniu nie tylko do „teraz”, do „teraźniejszości”, do „obecnej chwili”, lecz ma ono charakter „nieustannego trwania” w „każdym miejscu” i w „każdej chwili”.

Życie konsekrowane „żyje” duchem Chrystusa, który ukierunkowuje wszelkie dążenia człowieka powołanego na Boga i doświadczanie Jego miłości<sup>19</sup>. Dlatego

<sup>14</sup> RD 14.

<sup>15</sup> VC 13c.

<sup>16</sup> Tamże, s. 19b.

<sup>17</sup> Tamże 19d; por. Jan Paweł II, List do wszystkich osób konsekrowanych, jw., n. 3.

<sup>18</sup> VC 35b; por. Jan Paweł II, Życie jako powołanie. Orędzie Ojca Świętego na XXXVIII Światowy Dzień Modlitw o Powołania. *OsRomPol* 3(2001).

<sup>19</sup> Jan Paweł II, List do wszystkich osób konsekrowanych, jw., n. 3.

tak ważne w tym procesie jest podjęcie *decyzji życia* w całkowitej zgodności z *Ewangelicznymi Błogosławieństwami, w jedności braterskiej, do bycia zawsze dyspozycyjnym wezwaniu Kościoła*. Fundamentem tego jest umiłowanie Chrystusa, formacja życia zgodnego z Jego wezwaniem, trwanie konsekwentne w Jego powołaniu. W tej dyspozycyjności *bycia* dla Boga ważna jest świadomość odpowiedzialności za otrzymany dar powołania do życia konsekrowanego, na której opiera się zdolność do życia we wzajemnej relacji do Boga i w duchu wolności wewnętrznej usposabiającej do podjęcia i realizowania w sobie życia konsekrowanego<sup>20</sup>.

#### IV. POTRÓJNY WYMIAR ŻYCIA KONSEKROWANEGO: RADY EWANGELICZNE

Życie konsekrowane poprzez rady ewangeliczne: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, staje się rzeczywistością odpowiadającą powołaniu człowieka<sup>21</sup>. W tym kryje się konieczność zrozumienia odniesienia każdej z ewangelicznych rad do formacji duchowej człowieka. Czystość koncentruje swoje dążenia na uporządkowaniu ludzkich namiętności w procesie rozwoju duchowo-fizycznym człowieka, ubóstwo — w sferze wartościowania rzeczy, posłuszeństwo — uwrażliwia na skutki pychy. Niejednokrotnie wybór „radikalnych” decyzji odnośnie do życia konsekrowanego staje się dla wielu czymś niezrozumiałym i niejednokrotnie wręcz trudnym do urzeczywistnienia. Dlatego więc tylko na drodze wiary akceptuje się tę rzeczywistość życia konsekrowanego, które jest darem Bożym<sup>22</sup>.

Kiedy osoba konsekrowana angażuje się w *praktykowanie radości życia w czystości doskonałej jako świadectwa mocy Bożej miłości, działającej w ułomnej ludzkiej naturze*, odpowiada skutecznie na prowokacje kultury hedonistycznej, która *odrzuca wszelkie obiektywne normy dotyczące płciowości, sprowadzając je często do rangi zabawy lub towaru, praktykując — przy współudziale środków społecznego przekazu — swego rodzaju bałwochwalczy kult instynktu*<sup>23</sup>. Dlatego w tej sytuacji tak ważne staje się uwrażliwienie człowieka na praktykowanie kontemplacji miłości trynitarniej, którą objawia człowiekowi sam Chrystus. W mocy tych kontemplacyjnych doświadczeń człowiek *czuje się zdolny do miłości radykalnej i uniwersalnej, która daje jej moc do panowania nad sobą i do zachowania dyscypliny, co jest niezbędne, by nie popaść w niewolę zmysłów i instynktów*. Konsekwentna czystość jawi się zatem jako *doświadczenie radości i wolności*<sup>24</sup>, która usposabia do autentycznego życia miłością bliźniego.

Inną prowokacją jest dzisiaj — pisze papież — *materialistyczna żądza posiadania, lekceważąca potrzeby i cierpienia słabszych i wyzuta z wszelkiej troski o zachowanie równowagi zasobów naturalnych*. Odpowiedzią życia konsekrowanego jest *profesja ewangelicznego ubóstwa, przeżywana w różnych formach i często*

<sup>20</sup> RD 8.

<sup>21</sup> Tamże, s. 9–13.

<sup>22</sup> Tamże, s. 6; por. Jan Paweł II, *Życie jako powołanie*, jw.

<sup>23</sup> VC 88a; por. Jan Paweł II, *Świętość* pierwszym programem, jw.

<sup>24</sup> VC 88b.

połączona z konkretną działalnością, szerzącą solidarność i miłosierdzie<sup>25</sup>. Jego podstawowy sens polega na tym, że Bóg jest prawdziwym bogactwem ludzkiego serca. Dlatego właśnie ewangeliczne ubóstwo przeciwstawia się z mocą bałwochwalcemu kultowi mamony i staje się proroczym wołaniem skierowanym do społeczeństwa, które żyjąc w wielu częściach świata w dobrobycie, jest wystawione na niebezpieczeństwo utraty poczucia umiaru i świadomości istotnej wartości rzeczy<sup>26</sup>. Dlatego poprzez te różnorodne i wzajemnie komplementarne formy życia konsekrowane ma udział w skrajnym ubóstwie, jakie obrał Chrystus, i spełnia swoje specyficzne zadanie w zbawczej tajemnicy Jego Wcielenia i Jego odkupieńczej śmierci<sup>27</sup>.

Wolność jako wartość identyfikująca się z osobą konsekrowaną jest rozumiana jako *posłuszeństwo* w aspekcie dojrzałej decyzji wyboru podjętej z miłości do Boga<sup>28</sup>. Nie może więc ona być ograniczana przez emocje czy myśli koncentrujące się jedynie na realizacji *łatwego życia*, bądź na rozgraniczaniu mniej lub bardziej świadomych uzależnień. Pomocą we właściwie kształtowanym posłuszeństwie jest zawsze dla chrześcijanina, a tym bardziej dla osoby konsekrowanej, postawa posłuszeństwa Chrystusa względem Boga Ojca, jak i człowieka, *aż do śmierci i to śmierci krzyżowej* (Flp 2,8). Nadto papież wskazuje, że *postawa Syna Bożego objawia tajemnicę ludzkiej wolności jako drogę posłuszeństwa wobec woli Ojca oraz tajemnicę posłuszeństwa jako drogę stopniowego zdobywania prawdziwej wolności*<sup>29</sup>. Ten więc, kto poświęca swoje życie w pełni Bogu, decyduje się na przyjęcie woli Bożej względem siebie jako *codzienny pokarm* (por. J 4,34) *widząc w niej swoją opokę, radość, tarczę i obronę* (por. Ps 18,3)<sup>30</sup>. W tym kontekście posłuszeństwa życie osoby konsekrowanej staje się wkomponowaniem w Prawdę, którą Bóg ofiaruje w darze swego Słowa i medytacji. Człowiek poświęcony Bogu wie, że *życie braterskie jest środowiskiem sprzyjającym rozeznaniu i przyjęciu woli Bożej oraz trwaniu w jedności umysłów i serc w pełnieniu Jego woli*<sup>31</sup>.

## V. ŻYCIE WE WSPÓLNOCIE

Wspólnota jest społecznością, gdzie w świetle codziennej rzeczywistości dokonuje się weryfikacja miłości człowieka względem Boga. W obliczu trosk, potrzeb i różnych uwarunkowań, staje się ona sposobnością urzeczywistniania radości wspólnego życia i wzajemnego oddziaływania w doskonaleniu się. Niejednokrotnie jest to dla człowieka odpowiednia możliwość właściwego poznania siebie i swoich mechanizmów zachowawczych. Nadto w korelacji z innymi członkami wspólnoty staje człowiek w konfrontacji z innymi co do oceny sytuacji, słuszności podejmowanych decyzji, sposobu realizacji wymaganych zobowiązań na

<sup>25</sup> Tamże 89a.

<sup>26</sup> Tamże 90a.

<sup>27</sup> Tamże 90c.

<sup>28</sup> RD 13.

<sup>29</sup> VC 91b; por. Jan Paweł II, Świętość pierwszym programem, jw.

<sup>30</sup> VC 91b.

<sup>31</sup> Tamże 92a; por. Jan Paweł II, Życie jako powołanie, jw.

rzecz dobra wspólnoty. Dlatego też obecność innych we wspólnocie uczy akceptacji i wyrozumiałości, rezygnacji z własnych złych usposobień i przyjęcia obiektywnych sugestii. W takiej scenerii wzajemnie się akceptującej wspólnoty, znajdują swoje uzasadnienie słowa św. Pawła z 1 Listu do Koryntian 12,7: *Wszystkim zaś objawia się Duch dla wspólnego dobra*. Zatem na tym fundamencie rad ewangelicznych, w duchu wzajemnej modlitwy i braterskiej pomocy, życie konsekrowane, w ramach życia wspólnotowego, nabiera właściwego nie tylko brzmienia, ale i prawdziwego kształtu na wzór Bożej wspólnoty<sup>32</sup>.

W centrum tejże wspólnoty winien zawsze znajdować się Bóg i, jak Jan Paweł II podkreśla w swej Adhortacji *Vita Consecrata*, właśnie wspólnota, *braterska komunია* [...] *jest przede wszystkim przestrzenią teologiczną, w której można doświadczyć mistycznej obecności zmartwychwstałego Pana* (por. Mt 18,20). *Dzieje się tak dzięki wzajemnej miłości członków wspólnoty, miłości karmionej Słowem i Eucharystią, oczyszczanej w sakramencie pojednania, podtrzymywanej przez modlitwę o jedność — szczególny dar Ducha dla tych, którzy uważnie wsłuchują się w głos Ewangelii*<sup>33</sup>. Zatem wspólnota braterska jest niezwykle syntezą wzajemnych zachowań, doświadczeń, oddziaływaniem na siebie ludzkich i duchowych przeżyć, miejscem działania łaski Bożej. Tak skonsolidowana wewnętrznie w duchu zgody i miłości wspólnota stanowi podatny grunt rozwoju życia konsekrowanego wszystkich przynależących członków<sup>34</sup>.

Ze względu więc na fakt obecności Boga w centrum wspólnoty osób konsekrowanych dokonane wybory w imię Bożej miłości stają się inspiracją i pomocą w realizowaniu przez każdego z osobna i wspólnie powołania do służby Bogu i bliźniemu. Każdy, doświadczając Bożej obecności, niejako wnika wewnętrznie w proces realizowania się rad ewangelicznych — życia w czystości, ubóstwie i posłuszeństwie. Darząc bliźniego szczerą, *czystą* Bożą miłością człowiek odkrywa istotę tego daru, który nie tylko przysposabia, ale objawia się i to najpełniej w dokonywanym *czynię miłości bliźniego*. W tym świetle staje się wymowne również podjęcie życia w *ubóstwie* jako sposobu bycia wolnym od przywiązania się tylko do swoich spraw i trosk<sup>35</sup>. Stając się *ubogim* dla siebie odkrywa się w sobie wielkie bogactwo możliwości służenia innym bardziej doświadczanych przez troski codziennego życia. Czyniąc zaś dla innych to, co jest im niezbędne do godziwej egzystencji, odkrywa się w sobie wezwanie do zachowania jak najdłużej *ducha posłuszeństwa* względem podjętych decyzji służby innym w imię Bożej miłości. Dlatego to *posłuszeństwo miłości* staje się znaczącym czynnikiem jeszcze bardziej wzmoczonego rozwoju wartości duchowych osoby konsekrowanej, by z tego usposobienia mogła emanować na całą społeczność wspólnoty Boża dobroć, prawda i miłość<sup>36</sup>.

W rzeczywistości codziennego życia osób konsekrowanych rady ewangeliczne stanowią fundament duchowości, na którym bazuje *ludzka przestrzeń zamieszkała przez Tróję Przenajświętszą, która w ten sposób rozlewa w historii dary komunii*,

<sup>32</sup> RD 9–13.

<sup>33</sup> VC 42c.

<sup>34</sup> RD 14–15.

<sup>35</sup> Tamże, s. 12.

<sup>36</sup> Tamże, s. 13–14.

właściwe dla trzech Boskich Osób<sup>37</sup>. Tak więc nie może zaistnieć *jedność* bez tej wzajemnej i bezwarunkowej Bożej miłości, która staje się źródłem wiecznej radości. Tym samym kryje ona w sobie także wymaganie gotowości do ofiarnej służby, zdolności przyjęcia bliźniego takim, jakim jest, *bez osądzania go* (por. Mt 7,1–2), umiejętności przebaczenia nawet *siedemdziesiąt siedem razy* (Mt 18,22).

## VI. MISYJNY WYMIAR ŻYCIA KONSEKROWANEGO

W doświadczeniu wzajemnej miłości, — jak mówi papież — która kształtuje ducha wspólnoty osób konsekrowanych, realizuje się w pełni ideał misyjnej służby Kościołowi<sup>38</sup>. Poprzez urzeczywistnianie się tego aspektu duchowej formacji w ramach życia Kościoła, dokonuje się przeobrażenie nastawienia każdego z członków wspólnoty, by w służbie bliźnim, w zachowywaniu zasad życia wspólnotowego, z uwzględnieniem także jej aktywności, w większej społeczności Kościoła powszechnego, ukazywać misyjny charakter duchowości życia konsekrowanego<sup>39</sup>. W tym więc tylko wymiarze istnieje sposobność prawdziwego urzeczywistniania się duchowych przeżyć osób konsekrowanych, które oparte na dawaniu autentycznego świadectwa wiary stają się wymownym znakiem dla świata o *prawdziwej obecności Boga w świecie*. Na ten aspekt wskazuje Ojciec Święty, gdy mówi, że *najważniejszym przejawem misji nie są bowiem zewnętrzne dzieła, ale przede wszystkim uobecnienie w świecie samego Chrystusa przez osobiste świadectwo. Oto jest wyzwanie i pierwszoplanowe zadanie życia konsekrowanego! Im bardziej upodobniamy się do Chrystusa, tym bardziej czynimy Go obecnym i działającym w świecie dla zbawienia ludzi*<sup>40</sup>. Dalej kontynuując swoją wypowiedź papież pisze, że *Chrystus nieustannie przywołuje do siebie nowych uczniów, mężczyzn i kobiety, aby poprzez wylanie Ducha Świętego* (por. Rz 5,5) *udzielać im Boskiej agape — zdolności kochania tak jak On, oraz by skłonić ich do służenia innym przez pokorny dar z siebie, wolny od wszelkiej interesowności*<sup>41</sup>. Tak więc *żyć misyjnie* jest wezwaniem podstawowym i zarazem jednym z pierwszych osoby konsekrowanej, by doświadczając duchowej jedności z Bogiem mogła świadczyć innym o Bożej miłości, która wspiera każdego człowieka w jego poszukiwaniach sensu życia i dążeniu do świętości. Tym samym poprzez wymiar transcendentny swego powołania, osoby konsekrowane, wsparte mocą Bożą, realizują w sposób szczególny misję zbawczą Kościoła, urzeczywistniając „bliskie” Królestwo Boże.

Szczególny wkład osób konsekrowanych w ewangelizację polega przede wszystkim na *świadectwie życia całkowicie oddanego Bogu i braciom na wzór Zbawiciela, który z miłości do człowieka stał się sługą*<sup>42</sup>. Zatem, im bardziej osoba konsekrowana żyje Chrystusem i Jego nauką, tym bardziej może służyć doskonalej

<sup>37</sup> VC 41b.

<sup>38</sup> RD 14–15.

<sup>39</sup> J a n P a w e ł II, List do wszystkich osób konsekrowanych, jw., n. 4; J a n P a w e ł II, Życie jako powołanie, jw.

<sup>40</sup> VC 72b.

<sup>41</sup> Tamże 75c.

<sup>42</sup> Tamże 76a; por. J a n P a w e ł II, Świętość pierwszym programem, jw.

bliźnim. Dlatego też *poszukiwanie Bożego piękna każe osobom konsekrowanym zatroszczyć się o wizerunek Boga zniekształcony w obliczach braci i sióstr. [...] Życie konsekrowane ukazuje w ten sposób — przez wymowę swoich dzieł — że Boże miłosierdzie jest fundamentem i bodźcem dla czynnej i bezinteresownej miłości*<sup>43</sup>. Poprzez służbę, która jest gestem dobroci i miłości wobec wspólnoty, wypełniają się słowa Dz 4,32: *Jeden Duch i jedno serce ożywiały wszystkich wierzących*. To przesłanie, oparte na radach ewangelicznych, staje się wezwaniem do czynu miłości *pójścia tam, dokąd poszedł Chrystus, i czynienia to, co On czynił*<sup>44</sup>.

## VII. MIŁOŚĆ NIGDY NIE USTAJE (1 KOR 13,8) JAKO MOTYW URZECZYWISTNIANIA ŻYCIA KONSEKROWANEGO W ŚWIECIE

*Tak więc trwają wiara, nadzieja, miłość, te trzy: z nich zaś największa jest miłość* (1 Kor 13,13).

W kontekście tych słów św. Paweł wskazuje na wielką wartość daru miłości, który trwa wiecznie, gdyż Bóg jest Miłością. Dlatego osoba konsekrowana, wnikając swoim życiem w głębię jedności z Bogiem i podejmując z Nim życie, w każdej sytuacji urzeczywistniającej się miłości, realizuje odwieczny zamysł stwórczy panowania miłości w świecie. Każdy ochrzczony poprzez życie sakramentalne ma udział w tej zbawczej miłości, zaś osoba konsekrowana w duchu rad ewangelicznych decyduje się żyć zawsze na sposób życia Kościoła<sup>45</sup>.

Ten, kto wybiera Chrystusa, winien mieć zawsze świadomość, że wierne naśladowanie Go w szeregu Jego uczniów łączy się z konsekwencją nieustannej pomocy każdemu człowiekowi dając mu sposobność odnowy życia i nadzieję na ponowne trwanie w Bogu na drodze realizacji swego powołania do świętości<sup>46</sup>. Tak jak Chrystus przyszedł na świat nie w *mocy* tego świata, ale w *słabości ludzkiej*, i pozostał w darze Eucharystii, tak i dla każdego człowieka moc zbawczej miłości jest ostoją i pociechą w chwilach ludzkich słabości czy upadków. Ten dar Bożej miłości jest zawsze sposobnością podjęcia na nowo trudu odnowy życia w duchu Bożego miłosierdzia i pojednania. Tak więc w tej słabości, którą Sobą wzmocnił Chrystus, istnieje pełnia życia i *moc, która w słabości się doskonali*. Mając to na względzie, osoby konsekrowane w chwilach swoich wątpliwości czy zawahań wiary nie tylko odnajdą dla siebie sposobność powrotu do Boga, ale i same, doznawszy radości ponownego zjednoczenia z Bogiem, pomogą zaradzić innym w poszukiwaniu ich własnych dróg nawrócenia.

Ojciec Święty mówiąc, że *życie konsekrowane znajduje się w samym sercu Kościoła jako element o decydującym znaczeniu dla jego misji*<sup>47</sup>, wskazuje na specyfikę życia konsekrowanego, które swoją kontynuacją istnienia w ramach historii Kościoła urzeczywistnia odwieczne wezwanie Bożej miłości skierowane do ludzi wszystkich epok i kultur. Poprzez służbę bliźnim i dzieła miłości świadczone

<sup>43</sup> VC 75d.

<sup>44</sup> Tamże 75b.

<sup>45</sup> RD 9–13.

<sup>46</sup> Tamże, s. 16; Jan Paweł II, Życie jako powołanie, jw.

<sup>47</sup> VC 3a.

innym na drodze rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, żyje ustawicznie wspólnota wierzących w Chrystusa jako Kościół — Mistyczne Ciało Chrystusa, która doświadczając Bożego miłosierdzia odzyskuje życie łaski i nadzieję wiecznego zbawienia<sup>48</sup>.

Człowiek, w każdej części świata, doświadczony losem i cierpieniem, poszukuje osoby zdolnej mu pomóc i zaradzić jego trudnościom, osoby, która bezinteresownie i bez stawianych warunków użyty pomocy na wzór Chrystusa: *To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak, jak Ja was umiłowalem. Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich* (J 15,12–13).

Życie konsekrowane, które żyje wkomponowane w realia codziennego życia także i obecnych czasów, dostrzega wartość słów św. Pawła, aby *miłować sercem niepodzielnym* (por. 1 Kor 7,32–34). W ich kontekście, wymownym staje się nie tylko rozeznanie, czym jest w dzisiejszych czasach *miłość*, ale także i umiejętność życia *miłością Bożą* w konfrontacji z elementami zagrażającymi jej prawdziwym wartościom. Są to niejako widzialne *znaki czasu*, na które winno znaleźć odpowiedź życie konsekrowane tak bardzo związane istotowo z Bogiem — *źródłem miłości*. W mocy tej *caritas* odróżnia się życie konsekrowane od innych form ludzkiego życia przede wszystkim w weryfikacji i przyjęciu postawy autentycznie wolnej i wskazującej na życie *życiem Bożym*. Poprzez urzeczywistnienie rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa, posłuszeństwa staje się osoba konsekrowana zawsze otwartą na działanie Bożej miłości, która przejawia się w życiu Kościoła na płaszczyźnie wspólnoty braterskiej i misyjnej<sup>49</sup>. W podjęciu zaś wezwania tej Bożej miłości realizują się słowa Chrystusa: *Abyście się wzajemnie miłowali, jak Ja was umiłowalem* (J 13,34). Tym samym jest to i zachęta Chrystusa, aby tworzyć *wspólnotę miłości*, wspólnotę otwartą na bliźniego będącego w potrzebie, wspólnotę w myśl ewangelicznego zawołania Jezusa: „przyjdź i zobacz”, wspólnotę zjednoczoną wspólną modlitwą, wyróżniającą się czynami miłości. W takim to świetle ewangelicznego przesłania „życie wspólnotowe” przeobraża się w „życie braterskie”, bardziej przeniknięte życiem duchowym znacząco dominujące nad indywidualizmem czy powierzchownością. Owe doświadczenie dokonujące się pod wpływem działania Ducha Świętego sprawia w osobie konsekrowanej niezwykłą transformację: staje się ona *osobą posłaną* przez Boga do ludzi z orędziem Bożej miłości, prawdy i miłosierdzia. A to wymaga ze strony osoby konsekrowanej niezwykłej pokory, właściwego zrozumienia swego powołania i misji wyznaczonej jej przez Boga do spełnienia<sup>50</sup>. Poprzez czyny posługi apostolskiej, uobecniające miłość Bożą, dokonuje się w świadomości osoby konsekrowanej dynamiczny rozwój wiary. Na jej to fundamencie życie konsekrowane przeniknięte Bożą miłością usposabia człowieka Bogu poświęconemu do bardziej światłego zrozumienia konieczności realizowania misji uświęcania świata zamierzonej przez Boga<sup>51</sup>.

<sup>48</sup> RD 11–13; Jan Paweł II, Świętość pierwszym programem, jw.

<sup>49</sup> RD 11–13; por. Jan Paweł II, Życie jako powołanie, jw.

<sup>50</sup> RD 14–15.

<sup>51</sup> Tamże, s. 16.

W aspekcie apostołstwa miłości osoby konsekrowane powołane są do urzeczywistniania woli Bożej w świecie, która jest wyznacznikiem rytmu życia świata i jego kierunku rozwoju. Ich posługa winna odznaczać się wielkim zaufaniem do Boga, świadomością wiary, autentyczną miłością bliźniego, bezinteresowną pomocą. Pomocne stają się w tym procesie dary ewangeliczne: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, które stanowią uzasadnienie podjętej decyzji w wyborze życia konsekrowanego. Dlatego więc wszyscy poświęcający swe życie na służbę Bogu winni być przekonani co do słuszności wyboru swego powołania ze względu na Boga i miłość bliźniego<sup>52</sup>. Tym samym ich postawa będzie urzeczywistniać bliskość Boga w życiu ludzkim, Jego umiłowanie człowieka, Jego dary uświęcające ludzką duszę. Mając to na względzie Jan Paweł II pisze: *Zamysł kościelnej komunii, rozwijając się w duchowość komunii, kształtuje sposób myślenia, mówienia, działania, który sprawia, że Kościół rozrasta się w głąb i szerz. Życie w komunii staje się bowiem znakiem dla świata i przyciągającą siłą, która prowadzi do wiary w Chrystusa. [...] W ten sposób owa komunია otwiera się na dzieło misyjne, więcej, sama staje się misją; można wręcz powiedzieć, że komunია rodzi komunię i w samej swej istocie przyjmuje kształt komunii misyjnej. U założycieli i założycielek — pisze papież — dostrzegamy zawsze żywy zamysł Kościoła, którego przejawem jest ich pełny udział we wszystkich wymiarach życia kościelnego oraz gorliwe posłuszeństwo Pasterzom, zwłaszcza Biskupowi Rzymu*<sup>53</sup>.

W realiach przeobrażeń współczesnego świata niezwykle ważnym staje się zachowanie ideału ewangelicznego w konturach życia konsekrowanego zgodnego z przesłaniem Kościoła. Na ten fakt wskazuje Ojciec Święty pisząc, że *cały Kościół liczy bardzo na świadectwo wspólnot, które napędzają wesele i Duch Święty (Dz 13,52). Kościół chciałby ukazywać światu przykłady wspólnot, w których wzajemna troska pomaga przezwyciężyć samotność, więź braterska budzi we wszystkich poczucie współodpowiedzialności, a przebaczenie zbliznia rany, umacniając w każdym dążenie do komunii. [...] Kościół pilnie potrzebuje takich wspólnot braterskich, które samym swoim istnieniem wnoszą wkład w nową ewangelizację, ponieważ w konkretny sposób ukazują owoce nowego przykazania*<sup>54</sup>.

Tak odnowiony charakter życia wspólnotowego w realiach współczesnych przeobrażeń świata, zdaniem Jana Pawła II, wskazuje na konieczność podjęcia dzieła tworzenia *nowej cywilizacji miłości*, która ma stać się niejako *areopagiem misyjnego przesłania Kościoła* skierowanym do świata nauki, kultury, odpowiedzialnych za życie społeczne państw i narodów<sup>55</sup>. Poprzez zaś widzialny znak życia konsekrowanego staje się to bardziej możliwe, a oparte na głębokiej wierze, nadziei, miłości i modlitwie, jest w stanie dokonać przemiany świata według pierwotnego zamysłu twórczego Boga. Na ten aspekt wskazuje wyraźnie Ojciec Święty, gdy kieruje swe słowa do osób konsekrowanych: *Powinniście nie tylko wspominać i opowiadać swoją chwalebną przeszłość, ale także budować nową wielką historię! Wpatrujcie się w przyszłość, ku której kieruje was Duch, aby znów*

<sup>52</sup> Tamże.

<sup>53</sup> VC 46; por. Jan Paweł II, Świętość pierwszym programem, jw.

<sup>54</sup> VC 45b.

<sup>55</sup> RD 15–16.

*dokonać z wami wielkich dzieł. Niech wasze życie konsekrowane stanie się żarliwym oczekiwaniem Chrystusa. [...] Dzięki temu Chrystus będzie was odnawiał każdego dnia, abyście wraz z Jego Duchem budowali braterskie wspólnoty, abyście z Nim umywali stopy ubogim i wnosili swój niezastąpiony wkład w przemienianie świata*<sup>56</sup>.

W takim to więc obrazie Kościoła Powszechnego kształtuje się wizja życia konsekrowanego w nowym tysiącleciu: *zawsze wierna służba Bogu, Kościołowi i człowiekowi dostrzegając obecność Bożego Oblicza, które wzywa, by je rozpoznać na drogach życia świata.*

## **LA VITA CONSECRATA VERSO IL TERZIO MILLENNIO NELLA PROCLAMAZIONE DI GIOVANNI PAOLO II**

### **SOMMARIO**

La vita consacrata non ha svolto soltanto nel passato un ruolo di aiuto e di sostegno per la Chiesa, ma è dono prezioso e necessario anche per il presente e per il futuro del popolo di Dio, perchè appartiene intimamente alla sua vita, alla sua santità, alla sua missione. Ed è per questo che Giovanni Paolo II, rivolgendosi alle persone consacrate, le esorta con un vigore che non ammette ripensamenti: *Voi sapete a Chi avete creduto* (cfr. 2 Tm 1,12): *dategli tutto!* (VC 109c). Come futuro della vita consacrata Papa indica il servizio sempre più fedele a Dio, alla Chiesa e all'uomo perchè in lui scorge, comunque si presenti, il volto di Dio che chiede di essere riconosciuto.

---

<sup>56</sup> VC 110a-b.